

Српско биолошко друштво

ТРЕЋИ КОНГРЕС БИОЛОГА СРБИЈЕ

*основна и примењена истраживања
методика наставе*

КЊИГА САЖЕТАКА

**Златибор, Србија
21 – 25. 9. 2022.
www.serbiosoc.org.rs**

Српско биолошко друштво

ТРЕЋИ КОНГРЕС БИОЛОГА СРБИЈЕ

*основна и примењена истраживања
методика наставе*

КЊИГА САЖЕТАКА

**Златибор, Србија
21 – 25. 9. 2022.
www.serbiosoc.org.rs**

Издавач:

Српско биолошко друштво, Београд, 2022.

За издавача:

проф. др Мирослав Живић

Уредници:

проф. др Мирослав Живић

др Бранка Петковић

Технички уредници:

др Бранка Петковић

проф. др Мирослав Живић

Лектор сажетака на енглеском језику:

др Горан Познановић

Штампа:

Ласер Принт, Београд

Тираж: 50

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд
57(048)

371.3::57(048)

КОНГРЕС биолога Србије (3 ; 2022 ; Златибор)

Основна и примењена истраживања, методика наставе : књига сажетака /
Трећи Конгрес биолога Србије, Златибор, Србија 21 % 25. 9. 2022. ;
[уредници Мирослав Живић, Бранка Петковић]. - Београд : Српско биолошко
друштво, 2022 (Београд : Ласер Принт). - 401 стр. ; 25 cm

Тираж 50. - Регистар.

ISBN 978-86-81413-09-8

а) Биологија - Апстракти б) Биологија - Настава - Методика - Апстракти

COBISS.SR-ID 75026697

Испитивање осетљивости врсте *Alburnus alburnus* (уклија) у екогенотоксиколошким истраживањима великих равничарских река

Јована Јовановић Марић¹, Маргарета Крачун-Коларевић¹, Стоимир Коларевић¹, Јелена Ђорђевић^{2,3}, Каролина Суњог³, Јована Костић-Вуковић³, Момир Пауновић¹, Бранка Вуковић-Гачић²

¹Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ – Институт од националног значаја за Републику Србију, Универзитет у Београду, Одељење за хидроекологију и заштиту вода, Београд, Србија, jovana.maric@ibiss.bg.ac.rs

²Универзитет у Београду – Биолошки факултет, Катедра за микробиологију, Центар за генотоксикологију и екогенотоксикологију, Београд, Србија

³Институт за мултидисциплинарна истраживања, Универзитет у Београду, Одсек за биологију и заштиту копнених вода, Београд, Србија

У Србији се прерађује мање од 13% отпадних вода,¹ што за последицу има испуштање великих количина непречишћених вода у водотокове. Равничарске реке су под значајним притисцима ових извора загађења, с обзиром да делом или читавим током протичу кроз насељене области, као и области у којима се налазе индустријска постројења. У анализи утицаја загађења на акватичне организме, оштећење ДНК молекула представља значајан биомаркер раног упозорења јер може указати на утицај ксенобиотика на биолошке системе пре него што се одрази на читав организам и/или популацију. У складу са тим, циљ овог истраживања је процена осетљивости широко распрострањене врсте *Alburnus alburnus* (уклија) приликом детекције генотоксичног ефекта, како на просторно блиским локалитетима на Сави, тако на и просторно удаљеним на Дунаву, Тиси, Сави и Великој Морави. За поређење локалитета коришћен је интегрисани одговор биомаркера (ИБР) који је објединио појединачне биомаркере: вијабилност ћелија крви, ниво ДНК оштећења ћелија крви детектованог у алкалном комет и микронуклеус тесту и индекс загађења металима/приоритетним супстанцама. Интегрисањем појединачних одговора биомаркера у јединствену ИБР вредност омогућено је једноставније поређење локалитета. Добијени резултати су указали да су одговори биомаркера уклија специфични за локалитет. У складу са резултатима, утврђено је да уклија може бити поуздан биоиндикатор у дискриминацији и удаљених и просторно блиских локалитета који су под различитим утицајем загађења.

1. Министарство заштите животне средине, Агенција за заштиту животне средине, 2019, Животна средина у Србији 2004 – 2019, http://www.sepa.gov.rs/download/FIN_JubilarnaPublikacija.pdf.

Захвалница: Овај рад је финансиран од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Уговор бр. 451-03-68/2022-14/200007 и у оквиру пројекта *Joint Danube Survey 4 (JDS4)*.